

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

кредитно-економічний факультет

кафедра «Банківської справи»

Допустити до захисту
Завідувач кафедри _____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20__ року

Дипломна робота

Магістра

з теми «Регіональна банківська система в умовах трансформації сучасної економіки України»

Виконала студентка VI курсу, групи 3
спеціальності 8.03050802

«Банківська справа»

Хархардіна Д.Ю.

Керівник к.е.н., доц. Завадська Д.В.

Рецензент нач. відділу роздрібного бізнесу
відділення «Головне» АБ «Південний»

ОДЕСА – 2017 року

АНОТАЦІЯ

Предметом дослідження є регіональна банківська система в умовах трансформації української економіки.

Об'єктом дослідження є трансформація української економіки, тобто її структурна перебудова, що відбувається внаслідок загальної економічної кризи та відповідно до викликів сучасної світової фінансової системи.

Мета дипломної роботи полягає в обґрунтуванні доцільності створення регіонального банку для Південного регіону в умовах трансформації сучасної економіки з урахуванням досвіду іноземних банківських систем.

З огляду на визначену мету були поставлені та вирішувались наступні завдання:

- визначити сутність і місце регіональних банків у банківській системі країни;
- проаналізувати досвід інших країн у створенні регіональних банків;
- охарактеризувати різні підходи до оцінки ефективності регіональної банківської системи;
- з'ясувати причини та наслідки диспропорцій у розвитку регіонів України;
- оцінити забезпеченість регіонів України банківською інфраструктурою;
- оцінити потенціал Південного регіону;
- запропонувати модель регіонального банку для Південного регіону.

За результатами дослідження сформульовані рекомендації щодо впровадження нової моделі регіонального банку на території Південного регіону за умови підтримки цього рішення необхідними змінами у законодавстві.

Одержані результати можуть бути використані для подальшого дослідження регіональних систем макрорегіонів, стати основою для їх порівняльної характеристики та впровадження запропонованих рекомендацій.

Рік виконання дипломної роботи - 2016.

Рік захисту роботи - 2017.

Ключові слова: регіон, регіональний банк, регіональна банківська система, трансформація, глобалізація, потенціал регіональної банківської системи, регіональні диспропорції, філіальна мережа, банківська інфраструктура, ефективність, кластер, теоретична модель.

Дипломна робота містить 90 сторінок, 12 таблиць, 15 рисунків, список літератури з 61 найменувань.

ABSTRACT

The subject of the research is a regional banking system in the conditions of transformation of Ukrainian economy.

The object of the research is the transformation of the Ukrainian economy, what means its restructuring, which occurs due to the General economic crisis and, accordingly, to the challenges of the modern global financial system.

The aim of the degree thesis is to justify the feasibility of establishing a regional Bank for the southern region in the conditions of transformation of the modern economy, taking into account the experience of foreign banking systems.

The goal has been set and has solved the following tasks:

- to identify the nature and location of regional banks in the banking system of the country;
- to examine the experience of other countries in the establishment of regional banks;
- to describe different approaches to evaluating the effectiveness of the regional banking system;
- to find out the causes and consequences of disparities in development of regions of Ukraine;
- to assess the security of regions of Ukraine banking infrastructure;
- to assess the potential of the southern region;

- to propose a model of a regional bank for the Southern region.

According to the research recommendations were made for the introduction of a new model of a regional bank in the Southern region, support has been provided to this decision necessary changes in the legislation.

The obtained results can be used for further studies of regional systems of macro-regions, for providing the basis for their comparative characteristics and the implementation of the proposed recommendations.

Year of implementation of the thesis - 2016.

Year of protection of the thesis - 2017.

Key words: region, regional bank, regional banking system, transformation, globalization, the capacity of the regional banking system, regional disparities, branch network, banking infrastructure, efficiency, cluster, theoretical model.

Thesis contains 90 pages, 12 tables, 15 drawings, the reference list of the 61 names .

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МІСЦЕ РЕГІОНАЛЬНИХ БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	6
1.1. Регіональні банки: визначення сутності і місця в банківській системі країни.....	6
1.2. Необхідність існування регіональної банківської системи в умовах трансформації української економіки.....	24
1.3. Особливості методів оцінки ефективності діяльності регіональних банків.....	32
Висновки до 1 розділу.....	35
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ РЕГІОНАЛЬНОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	38
2.1. Проблеми реалізації регіональної політики розвитку банків України в сучасних умовах.....	38
2.2. Аналіз диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів України.....	46
2.3. Оцінка забезпеченості регіонів України банківською інфраструктурою	54
Висновки до 2 розділу.....	59
РОЗДІЛ 3. УМОВИ СТВОРЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ У ПІВДЕННОМУ РЕГІОНІ	62
3.1. Оцінка потенціалу регіональної банківської системи Одеського регіону.....	62
3.2. Теоретична модель регіонального банку для Південного регіону	71
Висновки до 3 розділу.....	79
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	85

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах структурної перебудови економіки і високої невизначеності саме банки стають практично єдиним механізмом, здатним вирішити комплекс завдань з лібералізації і підвищення ефективності економіки. За сучасних умов незавершеності трансформаційних змін і посилення механізмів місцевого самоврядування актуальною проблемою є створення ефективної моделі регіонального банку, яка враховуватиме особливості розвитку конкретного регіону і сприятиме розвитку його потенціалу, підтримці місцевої економіки, збалансованому розвитку територій, тобто завданням, які реалізуються на рівні банку та регіону в рамках виконання політики регіонального розвитку банку, області, держави. Вивченням питань регіональної політики та диференціації регіонального розвитку займалися такі вчені, як Н. Баранський, Х. Бос, Б. Губський, Б. Данилишин, З. Варналій, В. Геєць, Я. Жаліло, А. Мокій, У. Ізард, В.Лексін, О.Луговий, А.Маршалл та ін. У працях вищезгаданих вчених сформовано фундаментальні й прикладні засади вивчення диспропорцій територіального розвитку, розробки та реалізації регіональної політики. На основі огляду публікацій, можна зробити висновок, що значна кількість публікацій, що висвітлюють питання диспропорцій у соціально-економічному розвитку регіонів підтверджує актуальність та необхідність подальшого дослідження цього питання.

Мета дослідження. Метою дослідження є обґрунтування доцільності створення регіонального банку для Південного регіону в умовах трансформації сучасної економіки з урахуванням досвіду іноземних банківських систем.

З огляду на визначену мету були поставлені та вирішувались наступні завдання:

- дослідити етимологію терміну «регіон», обрати оптимальний варіант поділу території України на регіони задля подальшої роботи;
- визначити сутність і місце регіональних банків у банківській системі країни;

- проаналізувати досвід інших країн у створенні регіональних банків;
- охарактеризувати різні підходи до оцінки ефективності регіональної банківської системи;
- з'ясувати причини та наслідки диспропорцій у розвитку регіонів України;
- оцінити забезпеченість регіонів України банківською інфраструктурою;
- оцінити потенціал Південного регіону;
- запропонувати модель регіонального банку для Південного регіону.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є трансформація української економіки, тобто її структурна перебудова, що відбувається внаслідок загальної економічної кризи та відповідно до викликів сучасної світової фінансової системи.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є регіональна банківська система в умовах трансформації української економіки.

Методологія дослідження. У ході дослідження були використані наступні методи:

а) метод індукції та дедукції при з'ясуванні критеріїв ефективності функціонування регіональних банківських систем;

б) метод аналізу та синтезу при дослідженні іноземного досвіду впровадження регіональних банків розвитку;

в) індексний метод аналізу забезпечення регіону банківською інфраструктурою;

г) метод кластерного аналізу для аналізу диспропорцій у розвитку регіонів України;

д) графічний і табличний методи для наглядного зображення результатів досліджень та їх характеристики .

Дослідження проводилися з позицій функціонального та інституційного підходу для отримання повноцінної оцінки отриманих результатів.

Інформаційна база дослідження. В дипломній роботі, окрім наукових праць вітчизняних та зарубіжних авторів, використано такі джерела як

нормативні акти, офіційні статистичні дані: звітні та поточні матеріали держави та НБУ за 2008-2016 роки; науково-методична література; матеріали періодичних видань та ресурси мережі Internet.

Наукова новизна одержаних результатів. У дипломній роботі зібрано різні види оцінки потенціалу регіонів, проведено їх кластеризацію на основі останніх опублікованих даних Національним банком України, запропоновано поділ банківської системи на три рівні та складено теоретичну модель регіонального банку з врахуванням особливостей розвитку Південного регіону.

Практична цінність одержаних результатів Практична значущість полягає у можливості використання дипломної роботи для подальшого дослідження регіональних систем макрорегіонів, стати основою для їх порівняльної характеристики та впровадження запропонованих рекомендацій.

Особистий внесок здобувача. Полягає у створенні унікальної моделі регіонального банку саме для Південного регіону, його попередню характеристику та оцінку потенціалу за допомогою різних методик.

Публікації. Стаття «Аналіз регіональної банківської системи Одеського регіону» розміщена у випуску №6/2016 Економічного вісника Запорізької державної інженерної академії.

Дипломна робота складається з трьох розділів: теоретичного, аналітичного і практичного, містить 88 сторінок, 12 таблиць, 15 рисунків, список літератури з 61 найменувань.

Однією з базових характеристик банківської системи, незалежно від поставлених цілей – забезпечення конкурентоспроможності, стабільності, стійкого розвитку, є її потенціал. У цьому плані важливим видається визначення його рівня та факторів впливу. Вирішення цього завдання неможливе без формування набору показників оцінки потенціалу регіональних банківських систем, діагностика яких дасть змогу оцінити реальний стан та перспективи розвитку цього сектору економіки.

Відповідно до концепції макрорегіонів, запропонованої Національним банком України, до Південного регіону відноситься Миколаївська, Херсонська та Одеська область, остання є центром. Потенціал банківської системи регіону впливає на її здатність здійснювати статутну діяльність, причому міра розвитку банківської активності та її ефективність визначаються величиною та ступенем використання цього потенціалу. Провівши оцінку за допомогою різних методик можна сказати, що Південний регіон є досить розвинутим і має низку переваг перед іншими. Це стосується як банківського сектору, що є визначальним при розвитку сектору реальної економіки, її стимулятором. Створення регіонального банку, що забезпечуватиме потреби всього регіону, є актуальним питанням, адже саме регіональні банки: зацікавлені у розвитку економіки адміністративно-територіальної одиниці, в яку вкладаються банківські ресурси, що пояснюється економічною залежністю таких банків від регіонального потенціалу; знають специфіку регіону та особливості місцевої економіки, можуть реагувати на потреби місцевих клієнтів, діяти швидко й оперативно; фінансують регіональні інвестиційні проекти, виступаючи інституційними інвесторами; характеризуються інституціональною відповідальністю (хоча й частковою) за рахунок присутності коштів органів регіональної та місцевої влади у капіталі; як правило, не здійснюють спекулятивних операцій, що позитивно впливає на підвищення довіри до регіональних банків.

ВИСНОВКИ

На сучасному етапі функціонування регіональних банківських систем спостерігається відсутність загальноприйнятого визначення самого поняття регіонального банку та єдність підходів до його оцінки.

Перед Україною, як державою із нестабільною економічною системою, постали нові проблеми, пов'язані з її теперішнім станом соціально-правового та економічного розвитку. І вирішення цих проблем стане визначальним у розбудові подальших міжнародних відносин. Очевидно, що сучасна економічна політика держави потребує модернізації та має ґрунтуватись на результатах ретельного аналізу існуючих тенденцій, що відбуваються в соціально-економічній сфері. Сучасні глобалізаційні тенденції мають як ряд переваг, так і ряд недоліків, що проявляються у зниженні ефективності національних економік та загрозі національній економічній безпеці, у соціальному розшаруванні населення, розпаленні на цьому підґрунті міжнаціональних конфліктів.

На сучасному етапі розвитку системи комерційних банків України існує об'єктивна необхідність їх структурування та спеціалізації. На сьогодні можна констатувати низький рівень забезпеченості регіонів України банківськими установами (філіями, відділеннями), не кажучи вже про власні регіональні банки. Має місце ситуація, коли у регіонах діють філії системних банків або невеликі "кишенькові" банки, які не задовольняють попит на банківські послуги. Водночас мережа відділень великих банків сконцентрована переважно в містах та районних центрах, тому доступ, зокрема сільського населення, до банківських послуг є обмеженим.

Поняття регіонального банку в українському законодавстві не наводиться, проте вживається як складова класифікації банків за територіальним охопленням, що включає у себе також міжнародні банки та міжрегіональні, що діють на території однієї країни.

Розвиток економічного потенціалу регіонів та підвищення їхньої конкурентоспроможності потребує належної банківської підтримки. З іншого

боку рівень розвитку регіональних банківських систем значною мірою залежить від соціально-економічного розвитку регіонів, чисельності населення, розвитку ринкової і транспортної інфраструктури, мережі зв'язку тощо. Банки спрямовують свої капітали на розвиток тих регіонів, які мають хороші економічні перспективи, де висока концентрація ділової активності.

Формування регіональної мережі комерційного банку здійснюється для досягнення цим банком певних цілей: збільшення обсягу продажу банківських послуг, нарощування своєї присутності на даному регіональному ринку, банківського обслуговування своїх клієнтів у даному регіоні тощо.

Регіональна банківська система є центральним елементом регіональної фінансової системи, в якій циркулюють всі грошові потоки в сфері господарської діяльності суб'єктів території. У найзагальнішому вигляді економічна роль регіональної банківської системи полягає в її функціональних зв'язках. З одного боку, фінансове посередництво банків є невід'ємною частиною процесів економічного взаємодії, що виникають між усіма економічними суб'єктами, з іншого боку, банківська система виступає в ролі основного суб'єкта інвестиційної активності економічної системи, що направляє фінансові ресурси з капіталозбиткових секторів економіки в сектора, що відчують нестачу інвестиційного капіталу. Таким чином, недостатній рівень розвитку регіональних банківських систем призводить до зниження ділової активності, стримування розвитку реального сектора економіки, порушення нормального відтворювального процесу.

Підводячи підсумки проведеного дослідження, можна зробити висновок, що важливим фактором подальшого розвитку банківської системи України повинно стати врахування процесів регіоналізації, які, разом з іншими факторами, зумовлюють необхідність запровадження політики її регіонального розвитку. Результати аналізу сучасного стану розвитку банківської системи України показують, що вона є значною мірою централізованою, оскільки більшість банків-юридичних осіб в м. Києві, існують чітко виражені центри-лідери з забезпеченості банківською інфраструктурою. Першочерговими

заходами для реалізації політики регіонального розвитку банківської системи має стати вдосконалення теоретичної бази (запровадження трирівневої схеми побудови банківської системи і врегулювання терміна “регіональний банк” у законодавстві) та реалізація фінансових стимулів для діяльності регіональних банків. Як відомо, технології не стоять на місці, а науково-технічні досягнення виступають рушійною силою розвитку суспільства та його економічної сфери зокрема. Впровадження дистанційного обслуговування, як зазначають експерти, має забезпечити максимально зручний сервіс для клієнтів, в той же час суттєво знижуючи витрати банку на утримання філій та відділень. Зазначимо, що дистанційне обслуговування в основному пов’язане із активним використанням електронних грошей клієнтами банку. При цьому набуває поширення застосування банкоматів, платіжних терміналів, які виступають свого роду засобами зв’язку між банком та клієнтами. У випадку ж прагнення клієнта особисто поспілкуватися з представниками банку, він може скористатися послугами колл-центру або інтернет-зв’язку.

Безумовно, скорочення філіальної мережі банків в Україні є об’єктивною закономірністю в сучасних умовах, проте даний процес має як позитивні, так і негативні наслідки для різних учасників ринку банківських послуг в країні. Для банків скорочення кількості структурних підрозділів неодмінно має позитивний ефект, так як відбувається скорочення витрат на їх утримання, а відтак досягається підвищення загального рівня прибутковості банку. Впровадження дистанційного обслуговування клієнтів додатково знижує загальні витрати банків через набагато нижчі витрати по здійсненню транзакцій між клієнтами за-собами Інтернет. Для клієнтів поширення дистанційного обслуговування зі сторони банків безумовно створює певні переваги. Це відображається у створенні банками таких умов для клієнтів, при яких сервіс надання банківських послуг для них буде найбільш зручним. Такі вдосконалення банків значно оптимізують час клієнтів, які вже не змушені витрачати його на відвідування структурних підрозділів банку. Особливо позитивним скорочення кількості відділень та філій банків є для молоді, що є найбільш активними

користувачами Інтернету. Окрім зручного сервісу для клієнтів, що досягається банками через впровадження онлайн-обслуговування, існує інша позитивна сторона скорочення філіальної мережі банківських установ. Знижуючи витрати на утримання філій та відділень, банки можуть досягти певного здешевлення кредитів для клієнтів, що безумовно несе тільки плюси для населення та юридичних осіб-клієнтів банків.

Проте, незважаючи на позитивні сторони скорочення філіальної мережі банків, існують і негативні сторони даного процесу. Хоча банки й знижують свої витрати на утримання структурних підрозділів по всій території України, скорочуючи своє представництво у регіонах, вони втрачають існуючих клієнтів. Це пояснюється тим, що не всі клієнти згодні переходити на дистанційне обслуговування, деякі з них надають перевагу персональному спілкуванню з працівником банку.

Однією з базових характеристик банківської системи, незалежно від поставлених цілей – забезпечення конкурентоспроможності, стабільності, стійкого розвитку, є її потенціал. У цьому плані важливим видається визначення його рівня та факторів впливу. Вирішення цього завдання неможливе без формування набору показників оцінки потенціалу регіональних банківських систем, діагностика яких дасть змогу оцінити реальний стан та перспективи розвитку цього сектору економіки.

Відповідно до концепції макрорегіонів, запропонованої Національним банком України, до Південного регіону відноситься Миколаївська, Херсонська та Одеська область, остання є центром. Потенціал банківської системи регіону впливає на її здатність здійснювати статутну діяльність, причому міра розвитку банківської активності та її ефективність визначаються величиною та ступенем використання цього потенціалу. Провівши оцінку за допомогою різних методик можна сказати, що Південний регіон є досить розвинутим і має низку переваг перед іншими. Це стосується як банківського сектору, що є визначальним при розвитку сектору реальної економіки, її стимулятором. Створення регіонального банку, що забезпечуватиме потреби всього регіону, є актуальним

питанням, адже саме регіональні банки: зацікавлені у розвитку економіки адміністративно-територіальної одиниці, в яку вкладаються банківські ресурси, що пояснюється економічною залежністю таких банків від регіонального потенціалу; знають специфіку регіону та особливості місцевої економіки, можуть реагувати на потреби місцевих клієнтів, діяти швидко й оперативно; фінансують регіональні інвестиційні проекти, виступаючи інституційними інвесторами; характеризуються інституціональною відповідальністю (хоча й частковою) за рахунок присутності коштів органів регіональної та місцевої влади у капіталі; як правило, не здійснюють спекулятивних операцій, що позитивно впливає на підвищення довіри до регіональних банків. Запропонована модель регіонального банку для Південного регіону може стати основою для зрушень в економіці України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асоціація українських банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aub.com>.
2. Банківська статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
Банківський менеджмент: підручник / за ред. О. А. Кириченка, В. І. Міщенко. – К.: Знання, 2005. – 831 с.
3. Банковская система в современной экономике: учебное пособие / под ред. проф. О. И. Лаврушина. – М.: КНОРУС, 2011. – 360 с.
4. Барановський О. Іноземний капітал на ринках банківських послуг України, Росії та Білорусі / О. Барановський // Вісник НБУ. – 2007. – № 9. – С. 12-13.
5. Банковский менеджмент: учебник / кол. авторов; под ред. д-ра екон. наук, проф. О. И. Лаврушина. – [4-е изд. стер.] – М.: КНОРУС, 2011. – 560 с.
6. Бойко Ю.О. Процеси концентрації капіталу банків в Україні у посткризовому періоді. / Ю.О. Бойко // Проблеми після кризової економічної політики в Україні. Програма конференції і тези доповідей наукової конференції професорсько-викладацького складу і аспірантів навчально-наукового комплексу «Академія», 6-7 квітня 2011 – Львів, Вид-во ЛКА, 2011. – С. 191.
7. Бойко Ю.О. Оптимізація розмірної структури та прогнозування розвитку концентрації банківського капіталу в Україні / Ю.О. Бойко // Вісник Дніпропетровського університету. – 2011. – № 1. – С.66-73.
8. Боровікова М. Інвестиційна діяльність і капіталізація комерційних банків у період дестабілізації економіки України / М. Боровікова // Вісник КНТЕУ. – 2009. – №4. – С. 18-24.
9. Брітченко І. Г., Момот О. М. Інтегровані банківські послуги та конкурентоспроможність банківської системи // Полтава: РВЦ ПУСКУ. — 2008. — 315 с.
10. Буряк О. П. Банківська система США / О. П. Буряк // Сталий розвиток економіки. - 2015. - № 1. - С. 233-238.
11. Бутенко О. Іноземні банки на фінансових ринках країн центрально-східної Європи / О. Бутенко // Банківська справа. – 2005. – № 3. – С. 62-67.
12. Васильченко З. М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація: Монографія. – К.: Кондор, 2004. – С. 528-540.
13. Ващенко В.В. Проблеми адаптації банківської системи України до умов СОТ / В.В. Ващенко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. пр. – Т. 14. – Суми: УАБС НБУ, 2005. – 183 с.

14. Вовчак О. Д. Причини та наслідки впливу світової фінансової кризи на розвиток банківського і реального секторів економіки України / О. Д. Вовчак, Н. П. Поляк // Вісник НБУ. - № 8 (162). - 2009. - С. 22-25.
15. Воробйова О. І. Оцінка кредитно-інвестиційного потенціалу банківських інститутів в регіоні / О. І. Воробйова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2010. – № 3. – С. 47 – 51. 2.
16. Вступ до банківської справи/під ред. М. І. Савлука. - К.: Лібра, 1998. - 358 с.
17. Герасимчук З. В. Організаційно-економічний механізм формування та реалізації стратегії розвитку регіону: монографія / З. В. Герасимчук, І. В. Вахович. – Луцьк: ЛДТУ, 2002. – 248 с.
18. Гірна О. Й. Показники та класифікації банківської концентрації на регіональному рівні / О. Й. Гірна // Регіональна економіка. - 2012. - № 1. - С. 138-148.
19. Гражевська Н. І. Еволюція сучасних економічних систем : навч. посіб. / Н. І. Гражевська ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Знання, 2011. – 287 с - С. 23
20. Грудзевич У. Я. Особливості розміщення та діяльності банків у регіонах України // Регіональна економіка. — 2003. — № 3. — С. 127–133.
21. Грудзевич Я. В. Розвиток і функціонування малих та середніх банків в Україні у контексті глобалізаційних і євроінтеграційних процесів / Я. В. Грудзевич, У. Я. Грудзевич // Вісник НБУ. – 2005. – № 6. – С. 35-37.
22. Гуляєва Л. Регіональні аспекти функціонування комерційних банків України // Вісник ТДЕУ- Тернопіль: Економічна думка. - 2006. - № 1. - С. 36-41.
23. Гильфердинг Р. Финансовый капитал / Р. Гильфердинг; [пер. с нем.]. – М., 1959. – 320 с
24. Дані фінансової звітності банків України. - Електронний ресурс. Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442
25. Державний Комітет Статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uarstat.gov.ua>.
26. Дзюблюк О. Розвиток банківської системи в умовах інтеграції економіки України в світове господарство і лібералізації міжнародного руху капіталу / О. Дзюблюк // Світ фінансів. – 2008. – С. 49-61.
27. Дзямулич О. С. Політико-економічний аналіз розвитку банківського сектору в господарській системі України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата економічних наук: спец. «Економічна теорія» / О. С. Дзямулич. – Львів, 2011. – 20 с.
28. Довідник банківських установ України. - Електронний ресурс. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/bankdict/search>
29. Долішній М., Другов О. Проблеми та перспективи підтримки банками розвитку економіки регіонів // Економіка України. - 2005. - № 9 (526). - С. 4-11.
30. Другов О. Регіональні аспекти функціонування банківської системи України // Вісник НБУ. — 2004. — № 10. — С. 42-45.

31. Економічна енциклопедія / ред. С. В. Мочерний. – К. : Академія. – 2002. – Т. 3. – 952 с. 6.
32. Економічно активне населення за регіонами. - Електронний ресурс. Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/
33. Задерей Н. Банки з Європи / Н. Задерей // Контракти. – 2009. – № 45. – С. 33-37.
34. Закон України «Про банки і банківську діяльність» [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
35. Зварич Р. Національна держава в контексті глобалізації [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.info-prensa.com/article-425>
36. Іщенко О. О. Аналіз рівня розвитку регіональної банківської мережі / О. О. Іщенко // Економіка. Фінанси. Право. - 2012. - № 7. - С. 20-26.
37. Кластеризація методом k-середніх. - Електронний ресурс. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кластеризація_методом_k-середніх
38. Копилюк О. І. Принципи побудови, функції та завдання регіональної банківської системи / О. І. Копилюк // Формування ринкових відносин в Україні. - 2012. - № 3. - С. 176-181.
39. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка [Навчальний посібник] / Н. С. Краснокутська. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 352 с. 5.
40. Макогон Ю.В. Нова регіональна економічна політика в Україні: проблеми і перспективи розвитку / Ю.В. Макогон // Схід. – 2015. – № 3(69). – С. 14 – 27.
41. Могильницька М. П. Ефективність діяльності банківської системи (регіональний аспект дослідження) [монографія] / М. П. Могильницька. – Львів: ЛБІ НБУ, 2007. – 205 с. 3.
42. Могильницька М. П., Васюта В. О., Побурко Я. О. Ефективність банківської системи регіону: методологія і апробація моніторингу: Препр. наук. доповіді / НАН України. Інститут регіональних досліджень. - Львів, 2005. - 63 с.
43. Мойсеєнко І. П. Управління інтелектуальним потенціалом: монографія / І.П. Мойсеєнко. – Львів: Аверс, 2007. – 304 с.
44. Мочерний С. В. Банківська система України / С. В. Мочерний, Л. С. Тришак. – Львів: Тріада плюс, 2014. – С. 304-308.
45. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження / С. В. Мочерний. – Львів: Світ, 2001. – 416 с.
46. Норт Даглас Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / пер. з англ. І. Дзюб. – К.: Основи, 2010. – 198 с.
47. Одотюк І. В. Технологічна структура промисловості України: реалії та перспективи розвитку / І. В. Одотюк. – К., 2009. – 304 с.
48. Патрікац Л. Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України / Л. Патрікац, Д. Крохмалюк // Вісник НБУ. – 2014. – №1. – С. 38-43.
49. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції / Державний

- вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». — Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011
50. Сазонец І. Л. Корпоративне управління: світовий досвід та механізм залучення інвестицій: [навч. посібник] / І. Л. Сазонец. — К.: ЦНЛ, 2008. — 304 с.
51. [Свиридюк Н. П.](#) Трансформація економічної політики держави в умовах глобалізаційних тенденцій сучасного розвитку / Н. П. Свиридюк // [Юридичний вісник. Повітряне і космічне право](#). - 2014. - № 3. - С. 41-45.
52. Селезньов Ю. Доцільність створення нових філій банку / Ю. Селезньов // Банківська справа. — 1998. — №6. — С. 37-39.
53. Словник сучасної економіки МАКМІЛЛАНА / Пер. з англ. — К.: «АртЕк», 2000. — 640 с.
54. Список областей України за площею. — [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_областей_України_за_площею
55. [Чернявський І. Б.](#) Сучасний стан і перспективи розвитку філіальної мережі банків в Україні / І. Б. Чернявський // [Бізнес Інформ](#). - 2014. - № 3. - С. 359-364.
56. Стойко О. Я. Банківські операції: підручник / О. Я. Стойко. — К.: Лібра, 2000. — С. 261-266.
57. Черленяк І. Регіоналізація як системний чинник реформування суспільно-управлінської системи [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.uzhgorod.iatp.org.ua/ipard/studii.htm
58. Чуб О. О. Банки в глобальній економіці : монографія / О. О. Чуб. — К.: КНЕУ, 2009. — 340 с.
59. Шимкович В. Смена всех в американском банковском секторе / В. Шимкович // Банковская практика за рубежом. — 2009. — № 3. — С. 4-9.
60. Экономический потенциал административных и производственных систем : монография / под ред. О. Ф. Балацкого.— Сумы : Университетская книга, 2006.— 973 с. 4.
61. Юхновський І. В. Сутність та структура інноваційно-інвестиційного потенціалу економіки: основні підходи та напрями формування / І. В. Юхновський // Український соціум.— 2015.— № 2.— С. 159 – 171.